

Osvald Marijan Balzer

profesor poljskog prava na univerzitetu u Lavovu, rodio se 23. januara 1858. u Hodorovu u Galiciji. Pošto je postigao doktorat prava na krakovskom univerzitetu, uputio se na dalje studije u Berlin. G. 1885. habilitirao se na lavovskom univerzitetu, te je dvije godine predavao kao privatni docenat poljsko pravo, našto bude g. 1887. imenovan vanrednim profesorom toga predmeta. U početku svoga literarnog rada bavio se također beletristikom, ali od g. 1882. s velikim uspjehom obrađuje historiju poljskog prava.

Od njegova vrlo bogatog i u cijelom naučnom svijetu priznatog stručnog rada navodimo samo najvažnije: *Geneza trybunału koronnego, Studya nad prawem polskim, Corpus iuris Polonici medii aevi, Rewizya o teorii o pierwotnem osadnictwie w Polsce, O następstwie tronu w Polsce, Historya ustroju Austryi w zarysie, O zadrudze słowiańskiej, Historya porównawcza praw słowiańskich, Historya ustroju Polski (univerzitetska predavanja u pregledu), itd.*

Svojim radom postao je Balzer poznat i široj javnosti. Tako je on istupio sa brošuram *Offenes Schreiben an Dr. Theodor Mommsen* protiv adresata radi njegove tvrdnje o inferiornosti Slavena, gdje vrlo energično pobija nepromišljeno nabačenu uvredu Slavenima. Ta muževna obrana pribavila mu je simpatija u širokim slavenskim krugovima i vidnih priznanja iz raznih slojeva. Još se mnogo spominjalo ime Balzerovo, kad je bio pozvan, da u sporu između Galicije i Ugarske glede Morskog Oka u Karpatima zastupa interese galicke. Budući da se njegovom spremnom zastupanju ima da zahvali, što je spor riješen u korist Galicije, opet je ubrao mnogo priznanja iz raznih krugova, a njegov glas kao historičara i pravnika još se i više utvrdio. On je danas članom premnogih učenih društava.

Predlažemo dakle g. Balzera za člana dopisnika naše akademije, koja će njegovim izborom dobiti jednoga od najuglednijih muževa sadašnje slavenske nauke.

U Zagrebu, 4. aprila 1925.

Dr. M. Kostrenčić

Dr. M. Maurović

Dr. Ladislav Polić

rodio se 29. oktobra 1874. u Karlovcu. Gimnazijske je i sveučilišne nauke svršio u Zagrebu, gdje je 1899. godine promoviran na doktora prava „sub auspiciis regis“. Postavši državnim činovnikom 1902. godine habilitirao se u pravnom fakultetu sveučilišta

u Zagrebu za docenta općega državnoga prava, pa je kao takav 1908. godine postao javnim izvanrednim, a 1910. godine javnim redovitim profesorom općenog državnog, ustavnog i međunarodnog prava u istom fakultetu. U sveučilištu bio je 1910./11. dekan pravnog fakulteta, a 1919./20. i 1924./25. rektor sveučilišta. Ukazom od 25. junija 1920. odlikovan je ordenom sv. Save III. stepena, a ukazom od 1. decembra 1922. ordenom sv. Save II. stepena. Mjeseca novembra 1924. stavljen je, po prijedlogu ministra prosvjete, u stanje pokoja.

Kao poznat i ugledan poznavalac državnoga prava dr. Polić član je stalnoga zakonodavnog savjeta, međunarodnog stalnog izbornog suda u Haagu, glavnoga prosvjetnog savjeta, član dopisnik trgovačke i obrtničke komore u Zagrebu i od 1921. godine predsjednik pravičnog društva u Zagrebu. 1920. i 1924. godine bio je delegat naše države u Ligi narodâ, a 1921./22. godine ekspert u komisiji za razgraničenje s Ugarskom.

Književni je njegov, napose stručni rad već dosad veoma obilat, jer je još kao đak u sveučilištu marljivo surađivao u beletrističkim nekim i stručnim časopisima. Niz je stručnih njegovih članaka izašao dosad u „Mjesečniku pravičnog društva“ u Zagrebu, kojemu je bio urednik od 1913. do 1920. godine. Najaktuelniji su danas njegovi članci o ustavu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca pa o novom izbornom zakonu od 1922. godine. U „Mjesečniku“ izašlo je i nekoliko njegovih nekrologa uglednih hrvatskih i inozemskih pravника, ne spominjući napose bezbroj njegovih obznana, od kojih se mnogo cijeni obznana djela Slobodana Jovanovića, pa različite njegove članke u političkim dnevnicima o aktuelnim državno-pravnim pitanjima.

Velikih zasluga ima dr. Polić i po svom kodifikatornom i konzultativnom radu, jer je izradio više osnovâ zakonâ zajedno s provedbenim naredbama, imao dijela kod izrade naerta ustava ustavotvorne komisije i kod razliĉnih drugih zakona u zakonodavnoj komisiji, a komisiji za izradu uredbe za pravne fakultete bio je i predsjednik. U ovogodišnjim izborima izabran je za narodnog poslanika i kao takav je član zakonodavnoga odbora.

Od novijih njegovih stručnih radova spomenut ćemo samo ove:

O razvoju demokratske misli. Zagreb 1918.

Izborni zakon za narodnu skupštinu (s uvodom i komentarom). Zagreb 1922.

O naertima ustava (četiri članka u „Mjesečniku“ 1921.)

O pravnim osnovima budućeg izbornog reda. („Mjesečnik“ 1922.)

O razgraničenju s Ugarskom. („Mjesečnik“ 1922.)

Izborni zakon prema ustavu i praksi. („Mjesečnik“ 1923.)

O samoupravi i upravi gradova. („Mjesečnik“ 1924.)

Nema sumnje, da će dr. Polić kao priznat stručnjak i dalje služiti nauci i istini, pa da će svojim radom uvelike koristiti svomu narodu, a i u edicijama Jugoslavenske akademije, kao član njezin, da će priopćivati plodove svoga rada.

S tih razloga predlažemo akademiji, da dra. Ladislava Polića izabere za svoga člana dopisnika.

U Zagrebu, 4. aprila 1925.

Dr. M. Maurović

Dr. A. Bazala

Comte Begouën

(Henri Napoléon) rodio se u Chateauroux (Indre) 20. novembra 1863. Klasičko gimnazijsko obrazovanje dobio je u Toulousi (kolegij Sv. Marije) i u Parizu (kolegij Sv. Stanislava). Pravne je nauke svršio u Parizu, a nakon toga je polazio tečaj na visokoj školi političkih znanosti. Poslije svršenih studija posvetio se publicistici, te je kao suradnik velikoga francuskog dnevnika „Journal des Debats“ bio odaslan u tadanju Austro-Ugarsku, da proučava nacionalitetno pitanje. Pisma, koja je Comte Begouën slao svome listu, izdana su god. 1920. pod natpisom: „Chez les Yougoslaves il y a 32 ans“ (Paris-Bossard 1920). Nakon sloma Austro-Ugarske povjereno mu je bilo sa strane francuske vlade nekoliko misija na Balkanu. U tome svome političko-publicističkom radu istakao se Comte Begouën svagda kao osobit prijatelj Jugoslavena.

Glavni rad Begouënov, radi kojega iznosimo ovaj prijedlog, kretao se na polju prehistorijske arheologije. Prva svoja istraživanja proveo je pod vodstvom Emila Cartailhac-a u spiljama Ariege-a. Comte Begouën pronašao je do onda nepoznatu spilju vojvode od Audoubert-a, u kojoj su nađene prehistorijske slikarije. Nadalje je otkrio prehistorijske crteže u spilji „des trois frères“ i „Mas d'Azil“. Ta su otkrića priopćena i obrađena u ovim publikacijama:

Une sculpture en bois de renne. provenant de la caverne d'Enlène (Ariège). — *Anthropologie*, 1912.

Quelques observations sur la décapitation aux temps préhistoriques. — *Bulletin de la Société préhistorique française*, 1912.

Une nouvelle grotte à gravures dans l'Ariège : la caverne du Tuc d'Audoubert. — *Congrès international d'Anthropologie*, Genève, 1912.

Notes d'archéologie préhistorique. — Une excursion à Cogul. — Une réunion de préhistoriens à Tubingen. — Toulouse, Privat, 1913.